

Agenda – Partiledardebatt del 1

SVT · 11 december 2022 · 59:40

[0:03] Camilla Kvartoft

Precis tre månader efter valet och regeringsskiftet är det dags för partierna att mötas för första gången.

[0:10] Anders Holmberg

Ja, det har varit sidbyte i svensk politik och ni är mycket varmt välkomna till Agendas stora partiledardebatt.

[0:16] Camilla Kvartoft

Ja, och vi håller på i två timmar med avbrott för Aktuellt och det här är kvällens ämnen.

[0:22] Anders Holmberg

Regeringen vill kraftigt minska invandringen genom att göra det mindre attraktivt att ta sig hit. Är det rätt väg för Sverige?

[0:30] Camilla Kvartoft

Ekonomiska krisen pressar välfärden. Hur vill partierna undvika att det blir nedskärningar i vård, skola och omsorg?

[0:39] Anders Holmberg

Utsläppen ökar. Samtidigt vill politikerna stötta de som är beroende av bilen. Hur ska partierna klara klimatmålet till 2030?

[0:48] Camilla Kvartoft

Rekorddyr el, mat och boende när inflation och räntor rusar. Hur ska svenska hushåll få pengarna att räcka?

[0:59] Anders Holmberg

Vi ska välkomna kvällens debattörer. Först regeringen, statsminister och moderatledare Ulf Kristersson, Kristdemokraternas Ebba Busch och Liberalernas Johan Pehrson. Och så Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson som samarbetar med regeringen.

[1:18] Camilla Kvartoft

Och här finns också oppositionen. Det är Socialdemokraternas partiledare Magdalena Andersson. Det är Vänsterpartiets Nooshi Dadgostar. Det är Annie Lööf, Centerpartiet och Pär Bolund, Miljöpartiet. Ni är alla hjärtligt välkomna.

[1:36] Anders Holmberg

Och vi ska börja med migrationen. Vi välkomnar upp Liberalernas Johan Pehrson och Centerpartiets Annie Lööf.

[1:45] Camilla Kvartoft

Och så här har den totala invandringen sett ut i Sverige de senaste tio åren med bland annat arbetskraftsinvandring, anhöriga och flyktingar. I snitt hundratjugotusen uppehållstillstånd per år. Och om man bara tittar på uppehållstillstånd av asylskäl så har det sett ut så här. Det har minskat betydligt de senaste åren, men i år tillkommer fyrtiosex tusen ukrainare som fått uppehållstillstånd enligt EU:s massflyktsdirektiv. Och nu vill partierna bakom regeringen åstadkomma det man kallar ett paradigmskifte och minska invandringen. Och för att göra det föreslår man bland annat bara tillfälliga uppehållstillstånd, skärpta krav för anhöriginvandring, sämre villkor för nyanlända, fler inre utlänningskontroller för att hitta personer som inte har rätt att vara i Sverige och utvisa fler på grund av både brottslighet och vandel.

[2:50] Anders Holmberg

Ja, Johan Pehrson, är du nöjd med migrationspolitiken i Tidöavtalet?

[2:55] Johan Pehrson (L)

Vi har ett avtal som tar ansvar för Sverige. Vi, vi fick ett ansvar från medborgarna när vi gick till val. Det visar sig nu att vi försöker på det här sättet möta de stora problem som Sverige har med integration. För integration och migration måste hänga ihop mycket, mycket bättre. Och vi, vi har en situation i Sverige där väldigt många människor befinner sig i ett svårt utanförskap. Och det är människor som har kommit till Sverige de senaste tio, femton, kanske tjugo åren och som inte har blivit en del av Sverige. Det leder till stora sociala problem, arbetslöshet, låga skolresultat och i värsta fall också en ganska omfattande kriminalitet.

[3:35] Anders Holmberg

Och därför måste det här.

[3:36] Johan Pehrson (L)

Jag ska lämna över till- Då behöver vi ha en smal migration de kommande åren.

[3:39] Anders Holmberg

Annie Lööf, du har ju varit väldigt kritisk mot den här nya migrationspolitiken. Varför då?

[3:43] Annie Lööf (C)

Ja, inte bara jag faktiskt, utan även Liberalernas egna medlemmar, men också tunga oberoende MR-organisationer. Civil Rights Defenders till exempel sågar ju Tidöavtalet längs fotknölnarna. Och de säger att den liberala monteringen, nedmonteringen av demokratin också tyvärr kommit till Sverige. Det är slutsatsen av Tidöavtalet. Det man gör här är att genomföra Sverigedemokraternas politik på punkt efter punkt, sida upp och sida ner och slå stenhårt mot människor, inte bara på flykt, utan människor som har fått asyl, som har fått permanent uppehållstillstånd i Sverige, som jobbar och gör rätt för sig. De ska nu ut med Johan Pehrsons politik. Du har valt ministerposter och

[4:30] **Johan Pehrson** (L)

Det där stämmer ju inte riktigt. Vi, vi har en politik som bygger på EU:s lag-lagstiftande nivå. Det följer internationella konventioner, vi värnar asylrätten. Det finns inga, inga volymmål som det finns i många andra länder. Vi tar fullt ansvar när det gäller massflyktsdirektivet. Det är väldigt många ukrainare som just nu får skydd i Sverige, vilket vi tycker är viktigt och riktigt. Vi måste ju komma ihåg att människor måste ju integreras. Om man kommer till Sverige så måste man ha en chans till integration och där har vi brustit de senaste åren. Det är därför vi har de här allvarliga samhällsproblemen som gör att även Liberalerna gick till val på minskad migration och en tuffare, så att säga, tuffare regelverk än det som Centerpartiet har. Ni står ju för en helt annan linje. Det ska vara mer av öppna gränser och det tycker jag vore fantastiskt.

[5:19] **Anders Holmberg**

Då låter jag Annie Lööf svara på det, Johan Pehrson.

[5:21] **Annie Lööf** (C)

Johan Pehrson, jag är liberal. Det är jag med. När jag för tio år sedan, om jag för tio år sedan skulle ha fått påståendet att jag om tio år ska stå i en debatt där Folkpartiet eller Liberalerna skulle stå på samma sida som Sverigedemokraterna i migrationspolitik, medmänsklighet och solidaritet, då trodde inte jag att det skulle hända. Nu är vi där och Tidöavtalet har ju en väldigt tung punkt på just en reaktiv reaktionär migrationspolitik som ska göra om de permanenta uppehållstillstånden. Man ska utmönstra dem. Man urholkar rättssäkerheten, ska begränsa rätten till rättsligt biträde och tolk. Man kraft-- tar ner kvotflyktingarna kraftigt. Man halar in livlinan för de allra mest utsatta, oftast kvinnor och barn i flyktingläge.

[6:05] **Johan Pehrson** (L)

Hur kan du som liberal stå bakom detta, Johan Pehrson? En, en politik som stämmer fullt överens med den lagstadgade nivå som det gäller i Europa. Det tycker vi är viktigt. Vi värnar asylrätten. Äh jag hade inte trott för tio år sedan att jag skulle stå här med en Centerledare som inte ser de problem som finns i svenska skolor i dag, som inte ser den, det utanförskap som skapar de stora sociala problem. Vi måste ha en möjlighet att integrera människor i Sverige och det kräver en kraftfull integrationspolitik. Men det är också kopplat till en migrationspolitik där vi kan hjälpa till att integrera de människor som kommer hit. Det har vi misslyckats med i fem år, i tio år och femton år. Och Centerpartiet, ni har ju ingen politik här.

[6:48] **Annie Lööf** (C)

Det har vi. Och just en integrationspolitik hade varit helt nödvändigt. Men när jag läser Tidöavtalet så känns det ju som att en integrationsminister, det är ju helt meningslöst. För att kärnan i integrationspolitiken i Tidöavtalet handlar om att utvisa människor. Man ska utvisas för bristande vandel, man ska utmönstra permanenta uppehållstillstånd, man ska se till att människor ska återvända till sina länder. Det är liksom kärnan och tyngdpunkten i Tidöavtalet. En riktig integrationspolitik, de slår hårt mot klansamhällen, mot hedersstrukturer. De ser till så att

[7:27] **Anders Holmberg**

Johan Pehrson.

[7:28] **Johan Pehrson** (L)

Vi har ju drivit på för både språk, jobb och skötsamhet från Liberalernas sida i tjugo år. Många, många år här så var ju Centerpartiet emot detta. För att komma tillbaka till realpolitiken och till parlamentariska realiteter så har vi nu en situation där i praktiken åttio procent av riksdagens ledamöter, fem av åtta partier, ställer sig bakom en stramare och en smalare migrationspolitik ett antal år.

[7:51] **Annie Lööf** (C)

För röda om det, Johan Pehrson.

[7:52] **Johan Pehrson** (L)

Det är nödvändigt för att vi ska hantera de stora sociala problem, äh det utanförskap som vi har i Sverige i de områden där friheten inte finns. Det gäller att ge människor livschanser att komma in i Sverige.

[8:06] **Anders Holmberg**

Låt Venne lösa det.

[8:07] **Annie Lööf** (C)

Precis så är det Johan Pehrson. Segregation och bristande integration är ett stort samhällsproblem. Då lägger man fokus där. Då jobbar man för att människor ska komma i arbete, lära sig språket, få en bra skola. Men tyngdpunkten i Tidöavtalet som du är satt att administrera, den gör att den liberala demokratin demonteras. Det säger Civil Right Defenders. Ni ser till att kapa antalet kvotflyktingar. Ni utmönstrar permanenta uppehållstillstånd så att barnfamiljer i Sverige har en klump i magen om de ska få stanna kvar. På punkt efter punkt så genomför du som Liberalernas partiledare Sverigedemokraternas politik. Sida upp och sida ner Johan Pehrson. Ta lite ansvar för just detta.

[8:47] **Johan Pehrson** (L)

Det stämmer inte. Alla partier här som är med i debatten i kväll, de står för en reglerad invandring. Det gör jag med. Ja, men vad bra. Då kommer det innebära att du också behöver säga nej till människor som söker sig till Sverige av fullt legitima skäl. Men Sverige måste ha en- Det är kärnan i asylrätten Johan Pehrson. Ja men vi värnar ju den, den gäller ju. De internationella konventionerna gäller. Vi har ju EU:s lagstadgade nivå. Man måste komma ihåg att om alla länder i Europa tog det ansvar som Sverige nu tar med Tidöavtalet, då skulle vi klara de mål som FN har satt upp för Europa. Så vi har tagit enormt stort ansvar och vi fortsätter att ta ansvar inför alla de konventioner som ska skydda mänskliga rättigheter.

[9:22] **Anders Holmberg**

Därmed sätter vi punkt för just den här duellen. Tack så mycket.

[9:25] **Johan Pehrson** (L)

Tack.

[9:25] **Camilla Kvartoft**

Ja, och vi ska bjuda in er andra i debatten. Äh och i Tidöavtalet så talas det ju då om ett paradigmskifte i synen på invandringspolitiken. Och Jimmie Åkesson, SD sitter ju inte i regering, men många menar ju då att det är just er politik som regeringen nu ska genomföra. Äh vad är viktigast i allt det här tycker du?

[9:47] **Jimmie Åkesson** (SD)

Ja men tittar man på hur verkligheten ser ut så är ju det här en absolut nödvändighet att vi stramar åt, att vi höjer kraven för att få komma till Sverige, att vi fokuserar på flyktinghjälp i närområdet istället för att försöka rädda världen. Att vi ser till att människor som inte har skäl att befinna sig i Sverige, människor som befinner sig illegalt i Sverige också utvisas ur landet. Det är ju det som har saknats. Annie Lööf talar om en reaktiv politik och det är alldeles riktigt. Det här är ju en reaktion på årtionden av total misskötsel och nu äntligen så kan vi få på plats en politik som går i motsatt riktning. Det duger inte nu att vara lika bra som Danmark eller Norge eller på något slags europeisk nivå. Vi måste vara bäst därför att vi har varit sämst i decennier.

[10:31] **Camilla Kvartoft**

Nooshi Dadgostar, Sverige har historiskt sett tagit emot väldigt många flyktingar. Behöver politiken inte läggas om här för att minska invandringen till Sverige?

[10:42] **Nooshi Dadgostar** (V)

Men den här frågan är lite passé tycker jag. Det är ett krig i Europa. Äh miljonstals människor flyr nu mördarregimen i Ryssland och alla vi partier här är överens om att vi ska ta emot flyktingar. Äh därför att annars kommer de att dö i Ukraina. Så det här, det blir lite oklart för mig vad man menar med detta. Det är vi alla överens om. Frågan är sen, vad ska vi göra sen när de kommer till Sverige? Ska vi försämla för deras barn? Ska de inte få lära sig svenska? Ska de inte få gå i skolan? Äh ska vi göra som de här är överens om? Ska vi se till att göra neddragningar i vård, skola och omsorg på motsvarande femtontusen anställda? Kommer det att förbättra integrationen? Det tror inte jag. Vi behöver ju se till att hålla ihop skolan. Det är det som är integrationen och det är det som är konflikten mellan oss.

[11:34] **Anders Holmberg**

Ulf Kristersson, vad säger du om det som Nooshi Dadgostar säger? Är ni överens alla partier om att ni ska ta emot flyktingar som hon säger? Apropå kriget i Ukraina, där ju, Sverige har ju tagit många därifrån.

[11:47] **Ulf Kristersson** (M)

Den nya regeringen sökte mandat och fick mandat för att lägga om invandringspolitiken i grunden. Vi gick till val på det och vi vann valet. Så enkelt är det i grund och botten. Nu har vi sedan åtta veckor tillbaka jobbat med förberedelserna kring detta. Vi lägger om migrationspolitiken, vi minskar invandring till Sverige när andra partier vill öka invandring till Sverige. För att det är som Johan Pehrson säger, invandring och integration hänger ihop. Om man inte förstår att invandring och integration hänger ihop, då har man missat det som händer i dag i Sverige. Det räcker att se på de sociala problemen, på brottsligheten, på utanförskapet. Det är uppenbart att vi kommer aldrig klara av integrationen framåt om vi inte minskar invandringen.

[12:28] **Anders Holmberg**

Om jag bara får be dig också att kommentera det för Nooshi Dadgostar sa.

[12:32] **Ulf Kristersson** (M)

Jo men i Ukraina, vi gör just nu och hela Sverige är överens om detta. I stort sett alla europeiska länder är överens om detta. Vi gör just nu det alla länder i alla tider har gjort, tagit stort ansvar när det händer dramatiska saker i vår omedelbara närhet. EU har ordnat själva systemet, massflyktsdirektivet. Det är mycket bra. De allra flesta jag träffar från Ukraina, de vill komma tillbaka till Ukraina så fort det här kriget har vunnits av Ukraina mot Ryssland. Självklart har vi större ansvar när det sker saker mycket nära oss. Ska vi kunna ta det ansvaret? Då kan vi inte ha för stor invandring från andra länder.

[13:10] **Camilla Kvartoft**

Okej, ett ansvar när det gäller kriget då i Ukraina. Men annars vill regeringen alltså minska invandringen. Eh, Majléne Andersson, vad säger du? Vad tycker Socialdemokraterna om den här politiken då med, med att bara erbjuda tillfälligt skydd och, och hårdare krav på försörjning och så vidare?

[13:28] **Magdalena Andersson** (S)

Nämen att vi Socialdemokrater står fast vid en stram migrationspolitik, det råder ju ingen tvekan om. Den stora omläggningen, den genomfördes ju av en socialdemokratisk regering efter att vi hade tagit, tagit efter alliansregeringen med Ulf Kristersson, som ju hade en ganska slapp politik. Så vi har ju nu en av EU stramaste lagstiftningar på det här området och vi ser ju, ja då gjorde man ju också om så att tillfällig uppehållstillstånd är det som är normen i Sverige i dag. Men precis som Annie Lööf säger, det som regeringen saknar är ju för alla människor som har rätt att vara i Sverige och som kommer att stanna i Sverige. De måste ju också lära sig svenska, eh, få ett arbete att gå till, jobba, betala skatt, bidra och bli en del av vår samhällsgemenskap. Kunna vara en del av Sverige och de svenska värderingarna om jämlikhet, gemenskap och tillit. Och där saknas ju politik i Tidöavtalet. Tvärtom, i en lågkonjunktur så skär man ju ner på arbetsinsatser för att invandrare ska komma i arbete.

[14:32] **Anders Holmberg**

Men jag tolkar dig som att när det gäller migrationspolitiken i Tidöavtalet, där har du inga stora invändningar.

[14:38] **Magdalena Andersson** (S)

Vi får ju se exakt vad regeringen kommer att komma med. För det finns ju flera av de så att säga förslag som ligger som nu ska utredas om det är väldigt oklart om det är förenligt med svensk förvaltningstradition eller rättsstatens principer. Och det kommer ju vi Socialdemokrater naturligtvis alltid protestera emot om man, om Sverige inte är en rättsstat längre. Sen finns det också en del direkt konstiga förslag som att, jag menar jag tycker att alla ska lära sig svenska i Sverige. Men det är dumt att man lägger fram förslag som gör att människor som vill vittna för polisen inte kan göra det för att man inte får tolkhjälp.

[15:10] **Camilla Kvartoft**

Inte så stora invändningar från Socialdemokraterna, men där är Miljöpartiet överens med Socialdemokraterna här Per Bolund.

[15:16] **Per Bolund** (MP)

Ja, vi har ju redan kommit överens när vi satt i regering tillsammans och det är den lagstiftning som fortfarande gäller. Men jag är ju väldigt orolig och det är jag inte ensam om över den hårda politik som regeringen nu bedriver. Det är ju en repressiv politik som inte bara innebär hårdare tag, utan det innebär ju också en enormt stor rädsla som nu sprids i Sverige. Det är ju barnfamiljer och barn som känner en enorm oro över om de ska rivas upp från sin vardag, om de ska kunna leva kvar och planera för sin framtid i Sverige. Det är människor, barn som faktiskt, ja familjer som inte vet om de ska kunna få mat på bordet på grund av den här regeringens politik. Och det är också unga människor som nu växer upp i Sverige men som misstänkliggörs. Inte för vilka de är eller vad de har gjort, utan för var deras föräldrar kommer ifrån. Det är inte det Sverige som jag känner igen. Det är inte det medmänskliga Sverige som jag vill se.

[16:04] **Anders Holmberg**

Ebba Busch, vad svarar du på den där kritiken? En repressiv politik som skapar rädsla.

[16:06] **Ebba Busch** (KD)

Ja men det Per Bolund beskriver här, det är ju fullkomligt fruktansvärt och totalt oacceptabelt. Vi behöver ha ett samhälle där alla som befinner sig i Sverige behandlas med respekt.

[16:17] **Anders Holmberg**

Han beskriver er politik enligt honom, eller?

[16:20] **Ebba Busch** (KD)

Ja, om den skulle leda till det, men det är inte det det kommer att göra, utan tvärtom att det blir tydligt vem som har rätt att stanna i landet och vem som inte har det. Och det är den aspekten som har saknats. De senaste tio åren, så trots att Socialdemokraterna har lagt om sin retorik, så i praktiken så har Sverige ändå tagit emot dubbelt så många jämfört med våra nordiska grannländer

[17:15] Camilla Kvartoft

Annie Lööf.

[17:16] Annie Lööf (C)

Låt mig säga ett citat: "När man lyssnar på partiledardebatterna så är det som att man försöker överträffa varandra i att säga vi är bäst på att stoppa flyktingar. Vi hör sällan partiledarna säga vi gör vårt yttersta för att hjälpa människor i nöd." Så sa Alf Svensson för många år sedan, Kristdemokraternas tidigare partiledare. Man undrar ju var medmänskligheten har tagit vägen i dagens kristdemokrati. För när man tittar på Tidöavtalet som ni nu är satta att genomföra, så halar man in livlinan för de allra mest utsatta kvotflyktingarna, ofta kvinnor och barn i flyktingläger. Man slår sönder möjligheten för barnfamiljer att få växa upp tillsammans i Sverige. Man säkerställer att hälften av alla med arbetstillstånd utvisas ur Sverige trots att de har drägliga kollektivavtalsenliga löner. På punkt efter punkt så genomför nu det här gänget med stöd av till mångt och mycket Socialdemokraternas Sverigedemokraternas repressiva politik. Vi ska ha en reglerad invandring, vi ska ha ordning och reda, men vi kan inte kasta medmänskligheten över bord.

[18:16] Ebba Busch (KD)

Ebba Busch. Vi ger det större och bättre förutsättningar. Annie Lööf är välkommen att också citera mig, eh, som många gånger har pekat på att sällan har nöden varit så stor i vår omvärld som den är nu. Och det är därför det är så otroligt viktigt att vi då inte har en sån oordning i vår migrationspolitik att människor som inte har skyddsskäl är de som luras att komma hit, eh, som faller offer för människosmugglare och de som då blir kvar, många gånger barn och kvinnor hamnar i kläm. Det här sätter vi hårt mot hårt mot de som vill utnyttja de allra mest utsatta människorna. Och ordning och reda i migrationen är också det som gör att Sverige långsiktigt kan fortsätta hjälpa de allra mest utsatta. För titta på vilka det är som har kommit. Det är många gånger inte barn, det är många gånger inte kvinnorna, det är män och många gånger sådana som inte har skyddsskäl. Det vänder vi nu på.

[19:10] Camilla Kvartoft

En fråga som det har varit lite otydliga svar kring är, eh, vad som ska hända med de trehundra tusen som i dag lever i Sverige med permanent uppehållstillstånd utan att vara svenska medborgare. Enligt Tidöavtalet så ska ju permanenta uppehållstillstånd då tas bort. Eh, och frågan är då: Ska staten ändra reglerna här och helt enkelt dra in de här permanenta uppehållstillstånden till personer som redan har fått då permanent rätt att bo här i Sverige? Vad säger du om det, Jimmie Åkesson?

[19:40] **Jimmie Åkesson** (SD)

Ja, vi ska ju titta på om det är möjligt att göra det. Det är vi överens om. Sen om hur det blir, det får vi se. Men det är ju inte orimligt. Sverige är ganska unikt på det sättet att vi har permanenta uppehållstillstånd. Andra länder har inte det, utan där är uppehållstillstånd tillfälliga.

Flyktingpolitiken bygger på ett tillfälligt skydd och när man inte behöver det skyddet längre, då förväntas man flytta hem igen. Och det är det som är paradigmskiftet eller en bärande del i paradigmskiftet. Att vi måste komma dit, vi måste komma till att vi kan inte ta hit människor i-- under förespeglning att vi ska hjälpa dem som flyktingar och sen förvänta oss att de ska bo här och leva på svenska skattebetalare resten av sina liv, utan tvärtom. Fo-fokus måste ju vara på att man kommer hit så länge man behöver skyddet, sen återvänder man till sitt hemland.

[20:22] **Camilla Kvartoft**

Vad säger du om det Ulf Kristersson? Alltså vill ni dessutom då införa en lag där ni omvandlar existerande permanenta uppehållstillstånd till, till, ja till tillfälliga då?

[20:32] **Ulf Kristersson** (M)

Ja, vi kommer utreda möjligheten att ha enbart tillfälliga uppehållstillstånd och sen så för människor som har permanenta att bli svenska medborgare. Det här kommer utredas mycket, mycket noggrant. Men man måste tillbaka till vad man.

[20:44] **Camilla Kvartoft**

Frågan här var ju de trehundra tusen som finns i Sverige i dag som har fått permanent uppehållstillstånd.

[20:50] **Ulf Kristersson** (M)

Och då kommer vi under-- då kommer vi undersöka om det är möjligt för de människorna att istället bli svenska medborgare med de krav och förväntningar som det finns att vara svensk medborgare naturligtvis, att arbeta, försörja sig själv, lära sig svenska språket. Men tillbaka till grundproblemet. Man måste inse att om man har tagit emot så många invandrare som Sverige har gjort under så lång tid, då har vi skapat stora integrationsproblem. Annie Lööf får det här låta som en extrem politik. Prata med Mark Rutte i Nederländerna. Mycket stor invandring, mycket stora integrationsproblem. Ingen fråga är för dem just nu större än att minska invandringen så de klarar av integrationen. Jag tycker det är oär mot svenska folket att låtsas som att det här inte är ett allvarligt bekymmer. Socialdemokraterna säger nu att de vill ungefär som vi, men de löste problemet. Det är ju inte sant. I tjugo omröstningar i sex år har Socialdemokraterna konsekvent röstat för ökad invandring och emot minskad invandring. Så ser skillnaden ut.

[21:46] **Camilla Kvartoft**

Vi ska bolla över till dem alldeles strax. Men bara för att göra klart då, de som i dag har permanent uppehållstillstånd i Sverige, de här trehundra tusen, de ska inte vara säkra på att de kommer att få ha kvar det, utan det kan alltså förändras.

[21:56] **Ulf Kristersson** (M)

Vi kommer utreda möjligheten att ha tydlighet i ett tillfälligt uppehållstillstånd eller svenska medborgarskap. Sen måste man naturligtvis titta noga på exakt hur det här ska gå till. Det är en av flera saker som ska utredas innan det genomförs, som ska följa svensk lag och naturligtvis andra konventioner, men där färdriktningen är entydig och det har vi gjort nu i åtta veckor. Vi lägger om den svenska invandringspolitiken för att minska den så vi kan klara integrationen.

[22:23] **Anders Holmberg**

Magdalena Andersson, vad säger du om den bild av Socialdemokraternas migrationspolitik som Ulf Kristersson ger?

[22:29] **Magdalena Andersson** (S)

Jag kan ju bara konstatera att den stora omläggningen av migrationspolitiken gjordes under en, en socialdemokratisk och miljöpartistisk regering faktiskt. Men det jag, det jag viftade på var faktiskt den här liksom totala oförmågan från regeringspartierna att liksom ens bejaka den oro som många människor känner i Sverige i dag. Ni måste liksom titta upp ur ert slottsavtal. Det finns en verklighet utanför slottsmurarna och många människor är oroliga och de kommer vara det tills de här förslagen i Tidöavtalet är utredda och man ser vad man kan gå vidare med och inte. Det finns en oro. Människor som är här med permanent uppehållstillstånd, som har jobb, som har barn, som är födda i Sverige, eh, jobbar i Sverige, bidrar. De är oroliga i dag och jag tycker det är så förbluffande att man inte ens kan erkänna det. Och sen är det ju så bakvänt när Ebba Busch säger: "Åh, vi vill att-- det är stockigt, det är för många som kommer till Sverige som inte är kvinnor och barn och har riktiga skyddsbehov." Samtidigt som man skär ner just på kvotflyktingarna som ofta är kvinnor och barn som sli- som har flytt från muslimska diktaturer. Det är helt bakvänt.

[23:38] **Anders Holmberg**

Johan Pehrson, vad svarar du på det där?

[23:40] **Johan Pehrson** (L)

När det gäller kvotflyktingarna så är vi ju tydliga med att vi pekar ut också utsatta grupper på ett helt annat sätt. Att de här personerna, de här individerna ska få ökad skydds rätt. Och jag vill återkomma till att om alla tar vår, vår nivå på kvotflyktingar med Tidöavtalet i Europa, då fyller hela Europa, om andra tar sitt ansvar, upp de, det, det, det mål som FN har satt för hela Europa. Men sen integrationsfrågan är ju jätteviktig. Vi måste ju se till att människor nu kommer i arbete. Vi har ju åtta förlorade år där utanförskapet har växt, där våldsamheten har växt fram, där, där elever nu på skolorna inte får träna utrymning, utan de får träna inrymning och gömma sig under skolbänken för att det är skjutningar.

[24:18] **Anders Holmberg**

Johan Pehrson, Magdalena Andersson säger att ni ser inte den här oron som den här politiken som ni har i Tidöavtalet, eh, att den skapar det, hävdar hon. Vad säger du om det?

[24:30] **Johan Pehrson** (L)

I de utsatta områdena. Vis-- jag ser dem, jag möter dem och jag försöker förklara att vi måste göra enorma insatser för att bryta utanförskapet. Och en del av detta är att man måste ha en, en mindre invandring så att vi klarar av integrationen. Men vi är väldigt tydliga när vi, som, som Ulf Kristersson säger, att-Vägen framåt för människor som man nu är orolig är att man ska bli medborgare i Sverige. Har man kommit i vårt land och inte är gästforskare eller inte jobbar som arbetskraftsinvandrare, då är ju målet rimligt att man vill stanna i Sverige. Har man inte medborgarskap, då löper man ju risk att man kan utvisas om man av någon orsak begår ett brott. Målet måste ju vara medborgarskap.

[25:07] **Camilla Kvartoft**

Nooshi Dadgostar, regeringen här då vill ta bort permanenta uppehållstillstånd för att inte locka så många till Sverige. Eh ni vill att permanenta uppehållstillstånd då ska vara huvudregel. Men samtidigt så är det ju väldigt få länder i EU som har permanent uppehållstillstånd. Blir det inte det då att, att väldigt många kanske just söker sig till Sverige på grund av detta?

[25:31] **Nooshi Dadgostar** (V)

Det här är människor. Det är inte bara siffror. Det är inte bara något problem som kommer. Det är som att ni inte ser vad som händer i Kiev, i Cherson, i Butja. Har ni inte sett att det är krig i Europa? Och här står man och pratar om som att det är, det är liksom problem bara som kommer och går. Det är inte riktiga människor. Det är klart att vi också har haft riktiga människor som har flytt hit, som är hederliga människor, som arbetar och sliter. Och det vi behöver, oavsett om man är flykting och kommit till Sverige eller om man inte är det, uppväxt här, behöver man ju komma till en förskola som har många lärare, som har många barnskötare som kan ta hand om alla barn, oavsett vilka behov de har. Och det stör mig i den här debatten att ni inte svarar på den frågan. Varför drar ni ner i vård, skola, omsorg om det är så viktigt med integrationen, med sammanhållningen i vårt land? Varför ska vi säga upp barnskötare nästa år? Det är ju det som eran budget går ut på. Jimmie Åkesson.

[26:30] **Jimmie Åkesson** (SD)

Låt oss ta en väldigt viktig grundläggande princip när det gäller invandring till Sverige framöver. Kommer du till Sverige bara för att leva på bidrag eller för att begå brott eller för att i största allmänhet missköta dig, då kommer du inte längre att få vara kvar här. Så är det. Men om du däremot har de här ärliga ambitionerna, kommer du hit, du skaffar dig ett jobb, en egen försörjning, du lär dig svenska, du visar att du vill bli en del av samhället. Då har du väldigt goda möjligheter att få stanna kvar i Sverige också med den här nya politiken. Så att ni låtsas som att ni inte förstår det. Men så är det ju. Problemet här är att ni har skapat så stora problem under så lång tid. Så att vi måste, vi måste ta till den här typen av grundläggande viktig politik för att få de här sakerna på plats. Å ena sidan så säger man att ja men vi ser problemen i samhället, vi förstår att det här har blivit stora problem och vi tänker göra någonting åt det. Det verkliga skiftet skedde när Socialdemokraterna och Miljöpartiet av alla partier stramade åt invandringen. Sen säger man ändå att man inte är beredd att göra det som krävs i nästa andetag. Och det är ju inte trovärdigt, utan det

[27:43] Camilla Kvartoft

Per Bolund.

[27:44] Per Bolund (MP)

Men det jag ser, det är ju ett Sverige där vi ställer upp, där människor hamnar i nöd och behöver fly för sitt liv. När människor nu flyr från Ukraina och från krigets helvete så ser jag hur svenska hushåll, svenska människor öppnar sina hem, tar hand om dem, visar omsorg och solidaritet om människor som verkligen är i ett akut nödläge. Och jag är stolt över det Sverige. Men därför skäms jag också så mycket över det de brunblåa gör. Det vill säga att skapa en osäkerhet, att skapa ett vi åt dem, att hela tiden polarisera och att också skapa en situation där så många människor är oroliga. Vad betyder det egentligen att man ska bli utvisad för vandel? Är det den kvinna som har blivit intvingad i prostitution och trafficking som ska visas ut? Eller vad innebär det att man ska ha rapporteringskrav från offentliganställda? Ska bibliotekarier och sjukvårdspersonal och kanske skolpersonal anmäla de barn och andra människor som nu lever i sitt liv i Sverige och vill bygga sin framtid i Sverige? Är det det Sverige vi vill ha? Det väcks många frågor här.

[28:40] Camilla Kvartoft

Kort svar just på det, Ebba Busch.

[28:42] Ebba Busch (KD)

Ska lärare och- Kan vi inte ta den här vandelsfrågan en gång, en gång för alla. Så det är precis den här typen utav problem. Att vi har växande parallellsamhälle där människor som inte vill vara en del utav Sverige, människor som inte har skyddsskäl, som inte har rätt att vistas i Sverige, använder möjligheten att ändå kunna vara kvar här för att begå brott och utsätta kvinnor och barn för grova övergrepp. Det är ju de som ska ut, inte brottsoffren. För Sverige ska kunna vara ett land som står för humanitet, som står för solidaritet, som står på de utsattas sida. Och det är därför vi också gör en sådan viktig sak som ser över rättssäkerheten i Migrationsverkets bedömningar för konvertiter och HBT+-personer. Så att det verkligen är de som har skyddsskäl, de ska stanna. De som inte har det måste lämna, måste lämna landet. Och det här, vi borde vara förbi den här diskussionen för länge sedan egentligen.

[29:33] Annie Lööf (C)

Nej men faktiskt inte riktigt förbi den än. Annie Lööf. För att det vi utgår ifrån är ju det Tidöavtal som ni har slutit med Jimmie Åkesson och Sverigedemokraterna. Jimmie Åkesson sa så sent som i dag i en intervju att det visst handlar om prostituerade, alltså brottsoffer i prostitution. De har inget här i Sverige att göra. Varför ska vi ha utländska kvinnor i Sverige som gör detta? De ska utvisas. Låt Jimmie svara på det igen då. Och det som jag tycker är anmärkningsvärt här, det är att det blir så svepande debatt. Några konkreta förslag. Man pressar ner kvotflyktingar från över femtusen till under tusen. Man säkerställer att man ska införa en vandelsparagraf och utvisa brottsoffer såväl som gängkriminella, gärna gängkriminella, men inte brottsoffer. Man ser till så att man undergräver

[30:35] **Anders Holmberg**

Ulf Kristersson, vad säger du om den beskrivningen?

[30:37] **Ulf Kristersson** (M)

Det jag säger är att på vänstra sidan, på den rödgröna sidan, så säger de att de vill ha en kontrollerad invandring och erkänner i vart fall att det finns ett problem. Vartenda förslag som går ut på att minska invandring i praktiken är de emot. Därför de är inte beredda att göra detta. Därför de är i grund och botten nöjda med som det är. Så det är lite magstarkt att det enda parti som röstade nej i riksdagen när alla andra-Ville skicka vapen till Ukraina står här och pratar om stöd till Ukraina. Den här regeringen har lagt det största paketet någonsin, större än alla andra paket tillsammans, för att stötta Ukraina i deras krig mot Ryssland.

[31:15] **Nooshi Dadgostar** (V)

Så varför ska man inte då ta emot de flyktingarna? Det är ju krig. Det är ju du som säger att vi inte ska ta emot dem.

[31:23] **Ulf Kristersson** (M)

Det gör vi, det gör alla andra länder, det gör Polen, det gör grannländerna. Vi gör verkligen det i Sverige.

[31:28] **Nooshi Dadgostar** (V)

Så varför står ni och säger då att vi inte ska ta emot flyktingar? Ni står ju och säger det.

[31:32] **Ulf Kristersson** (M)

Det är väl ingen som har sagt det alls. Vi har sagt tvärtom. Nu agerar Sverige som alla- Okej, då vet vi det.

[31:38] **Nooshi Dadgostar** (V)

Att vi är alla överens om att vi ska ta emot flyktingar när det är krig i deras länder. Är det inte så?

[31:44] **Ulf Kristersson** (M)

Jag sa att nu agerar Sverige som normala länder i alla tider har gjort. Man tar stort ansvar när människor i ens omedelbara närhet är utsatta för krig och fara. Det gör vi som många andra europeiska länder. Men ska vi ha en chans att klara av den uppgiften så kan inte Sverige förbli det land i Europa som tar emot många fler flyktingar än andra, som är dubbelt så många som andra nordiska länder.

[32:07] **Nooshi Dadgostar** (V)

Varför ska de ukrainska mammorna inte veta att deras barn som går på förskolorna? Varför ska inte ukrainska flyktingar få lära sig svenska från dagen? Varför ska inte de få allt detta stöd om de

[32:21] **Anders Holmberg**

Då låter vi Ulf Kristersson svara på det.

[32:23] **Ulf Kristersson** (M)

Då kan inte Sverige vara ett land som tar emot dubbelt så många som andra nordiska länder tillsammans. Då kan inte Sverige vara ett land som tar emot flest i absoluta tal av alla kvotflyktingar och fortsätta vara ett land som inte tar ansvar för integrationen. Vi lägger om politiken, vi vet att ni är emot det, men vi vann valet och nu lägger vi om politiken.

[32:43] **Anders Holmberg**

Och därmed mina vänner så drar vi ett streck i debatten när det gäller just detta ämne.

[32:49] **Camilla Kvartoft**

Ja, det är dags att byta ämne och då ska det handla om välfärden. Och vi ska välkomna upp Kristdemokraternas Ebba Busch och Miljöpartiets Per Bolund.

[33:04] **Anders Holmberg**

Den höga inflationen höjer kostnaden för vård, skola och omsorg. Och nästan alla regioner och många kommuner ser ut att gå med underskott nästa år. Enligt intresseorganisationen SKR, Sveriges kommuner och regioner, behövs det tjugo miljarder extra för att bibehålla dagens nivå i välfärden. Och behoven är stora, inte minst inom sjukvården, där bara sextio procent av patienterna opereras eller behandlas inom vårdgarantins tre månader. Ett skäl är den stora bristen på utbildad vårdpersonal. Alla regioner i landet har brist på specialistsjuksköterskor, läkare med specialistkompetens och barnmorskor.

[33:46] **Camilla Kvartoft**

Ja, som sagt, Sveriges kommuner och regioner menar att det behövs tjugo miljarder kronor mer för att bibehålla dagens nivå på välfärden. Och Ebba Busch, regeringen lägger nu tretton miljarder i generella och riktade statsbidrag. Blir det nedskärningar nu då?

[34:05] **Ebba Busch** (KD)

Nu gör vi en rejäl prioritering utav välfärden. Och vi fick ju förtroendet ifrån svenska folket att göra det som de rödgröna inte mäktade med. Nämligen att se till att alla som söker vård kan få god vård i tid, oavsett var i landet man bor. Så för första gången på decennier så tar vi nu ett helhetsgrepp om styrningen utav svensk sjukvård, ser till att vi får en nationell styrning och då tillför vi rejält med mer med medel, men också styrning som gör att det når hela vägen fram och att patienter och personal inte hamnar lika illa i kläm som de senaste åren.

[34:38] **Camilla Kvartoft**

Räcker regeringens satsningar?

[34:39] **Per Bolund** (MP)

Nej, absolut inte. Och jag tror att alla utom kanske Ebba Busch ser att det som pågår just nu, det är ju en frontalkrock mellan Ebba Busch ord och löften i valrörelsen och verkligheten. Det som Ebba Busch gör nu, det är ju att lägga fram en budget med sex miljarder i generella statsbidrag när SKR säger att man behöver tjugo bara för att bibehålla dagens välfärd. Det här är ju en besparingsbudget, en nedskärningsbudget. Och det innebär ju att det är den killen i skolan som behöver lite extra stöd som blir av med sin stödresurs till föräldrarnas förtvivlan. Det är den äldre kvinnan som inte får stanna på sjukhuset för att det inte finns sängplatser för att man inte har personal nog. Det är människor i vården. Det är äldre människor som inte kommer få omsorg på grund av att regeringen skär ner tvärtemot allt det som Ebba Busch sa i valrörelsen. Det är ett svek. Det måste Ebba Busch också se.

[35:26] **Ebba Busch** (KD)

Verkligheten är snarare vår bästa vän och anledningen till att ni inte fick förnyat förtroende ifrån väljarna. Därför när vi hade ansvaret senast, då halverade vi vårddköerna. Nu är det hundrasextiotretusen patienter som inte har fått den vård de behöver. Och det, det är person, det är så många människor som inte klarar av att leva det mest, klarar av det mest dagliga i sin vardag. Det är Gudrun åttiofyra år gammal som väntat på ryggoperation i åtta år. Hon kan inte sy, hon kan inte baka, hon kan inte laga mat. Ska man kunna vända på detta? Då är mer pengar nödvändigt. Det är därför vi lägger tretton miljarder, men också nationell styrning. Den här vårdförmedlingen som ni säger nej till som skulle kunna frigöra och slussa patienterna där ledig vård finns, men också då fler vårdplatser och tydlig styrning utav vården.

[36:17] **Per Bolund** (MP)

Vi tror ju att det Gudrun och många andra vill ha, det är ju vård på deras närmaste sjukhus eller vårdplats. Och det är ju där som regeringen går så fel. För att man är inte beredd att göra de generella satsningar som behövs för att ens klara av att uppehålla dagens behov, dagens välfärd. Och tittar man på skillnaden mellan det SKR, Sveriges kommuner och regioner säger, de som faktiskt utför välfärden, och det regeringen lägger, så är det femtontusen anställda som man inte då kan upprätthålla. Det är ju många människor i sjukvården som har kämpat under pandemin, som har slitit hårt, som fortfarande får gå extra pass för att det finns brist på personal, som inte kommer få den här extra resursen som kan avlasta dem. Och det är ju de som inte kommer få den lön de förtjänar och som gör att det också kommer vara svårare att locka unga människor att ta de här vårdjobben som vi vill se som framtidens jobb.

[37:07] **Ebba Busch** (KD)

Vi har prövat eran politik. Resultatet är rekord hundrasextiotretusen personer i vårddköer. Nu lägger vi om det därför att vi vet att med rätt styrning, det viktigaste. Du har ju precis försvarat varför Gudrun har fått vänta på en ryggoperation i åtta år. Det viktigaste måste vara vård i tid och att det finns rätt kompetens. Sen så kanske man under en tid får, får hjälpa de människor att hitta den vården på rätt ställe samtidigt som vi bygger ut vården, vilket vi också gör med till exempel en elevhälsogaranti. Vi är nog många föräldrar som är oroliga över att vi ser ohälsan bland unga öka.

[37:58] **Per Bolund** (MP)

Det är ju, Ebba Busch pratar om prioriteringar. Det tycker jag är bra. Vi prioriterar i vårt budgetförslag att göra en stor satsning på vården, framför allt. Att kunna anställa tiotusentals fler människor som kan avlasta de som nu sliter, men också att ge dem bättre lön. Ebba Busch prioriteringar kan vi däremot diskutera. Mitt, när man planerade den här nedskärningsbudgeten så åkte Ebba Busch ner och satte sig på ett slott utanför Paris för att sitta tillsammans med Timbro och riskkapitalister som vill göra större vinster i välfärden. För att fundera på hur kan man ta ut ännu mera välfärdsvinster och ge till aktieägare? Det där är ju en prioritering som jag tycker att Ebba Busch bör svara på. Varför är det lösningen framåt att ta ännu mer av välfärdspengar och ge det till välfärdskapitalister?

[38:39] **Ebba Busch** (KD)

Jag la nästan en hel dag i Paris med min franska energiministerkollega för att titta på hur vi kan samarbeta för att få loss mer energi- Så du var inte på det slottet? För att få mer energi för att få loss, ta oss igenom den här svåra energikrisen. Och samtidigt så höll jag också ett, ett seminarium inför en grupp människor och berättade om vad vi vill göra för att leda- Företagare som vill göra välfärdsvinster. Ja bland annat, och forskare och företagare. Där är frågan, ska välfärdens pengar stanna i välfärden eller ska det gå till kapitalisterna?

[39:07] **Camilla Kvartoft**

Och på en energipolitik Nu är det Ebba Busch som får avsluta bara.

[39:09] **Ebba Busch** (KD)

Och vi är väldigt, väldigt tydliga med att nu måste välfärdens pengar nå patienterna. Det gjorde de inte med era prioriteringar. Det här är nu den första regeringen någonsin som sätter ensamhet på agendan. För att vi ser att de skenande ensamhetstalen, att det är så många som inte har någon att anförtro sig till. Det måste bli en politisk prioritering. Det gör den här regeringen nu. Det är ett viktigt led i att minska självmordstalen bland inte minst äldre män över åttiofem år. Det är en viktig prioritering som vi gör. Så klaga bäst du vill på att vi arbetar hårt med att vända den här skutan. Men det här är tydliga prioriteringar som kan nå patienterna.

[39:44] **Per Bolund** (MP)

Det jag klagar på är ju att Ebba Busch ägnade valrörelsen åt att gå runt och vifta med falukorvar och att prata om välfärdslöften. Och jag tror att det är otroligt många människor som nu är otroligt besvikna och till och med förbannade när man nu ser vad det där resulterade i i verkligheten. För i verkligheten så är det ju nedskärningar som regeringen planerar för. Det är kommunerna och regionerna som måste göra nedskärningarna i skolan och i välfärden. Det är ni som administrerar det.

[40:08] Camilla Kvartoft

Nu får vi avsluta den här duellen. Tack så mycket.

[40:11] Anders Holmberg

Och vi ska bredda debatten och ta med er andra. Ja, Covid, RS-virus och den vanliga influensan. Det skapar återigen kaos på flera av landets akutmottagningar. I veckan har vi fått rapporter om stor brist på vårdplatser, hur människor får köa utanför universitetssjukhuset i Umeå och hur patienter ligger i dubbla rader på akuten på Danderyds sjukhus. Ulf Kristersson, vad gör regeringen för att motarbeta och motverka den här akuta bristen på vårdplatser just nu?

[40:43] Ulf Kristersson (M)

Det stora vi gör är att vi fick ju mandatet i valet att göra det som Ebba Busch nämner här. Att ta ett starkare statligt ansvar för den svenska sjukvården, ta bort de väldigt stora skillnader som finns, ibland helt oförklarade skillnader. Det hänger också ihop med patienternas möjlighet att få vård i tid överhuvudtaget. Men inte det mer långsiktiga- Ja men det här hänger ju ihop. Därför att staten ska inte detaljstyra sjukvård, det ska professionen göra. Men staten måste ha ett samlat grepp hur den svenska sjukvården ska se ut. Det finns ingen folklig förståelse för att sjukvården ska vara helt olika i olika delar av landet. Det finns säkert folklig förståelse för man specialiserar sig. Extremt duktig på, på barnhjärtan eller barntorax på vissa ställen som man inte kan göra på andra ställen. Det finns det verkligen förståelse över. Men att man ska vänta olagligt länge i vissa ställen, men inte på andra ställen, det finns det ingen förståelse. Vi lägger om kursen nu i sjukvårdspolitiken och ökar det statliga ansvaret, kortar köerna och ser till att patienternas möjligheter att komma till vård och välja själva, den ställs i centrum. Det ville vi, det vann vi valet på, det förlorade de andra valet på.

[41:51] Anders Holmberg

Magdalena Andersson, vad säger du? Räcker detta?

[41:54] Magdalena Andersson (S)

Ja, det är klart de lägger om kursen. Från en regering som verkligen ser till att kommuner och regioner får de resurserna man behöver för att sköta skolan, sjukvården, äldreomsorgen till en regering som inte gör det. Jag menar man, jag förstår, det är tuffa tider och man behöver prioritera i budgeten. Men problemet är att regeringen prioriterar helt fel. Där man, jag vet ju en sak som inte kommer korta några vårdköer och det är ju att man sänker skatten med tiotusen kronor för höginkomsttagare. Det kommer inte korta en enda vårdkö i vårt land och det är ju en av de största prioriteringarna i regeringens budget. Jag tycker att man istället ska satsa på kommuner och regioner och vill ju fördubbla grundfinansieringstillskotten i vårt budgetalternativ.

[42:36] Camilla Kvartoft

Men Magdalena Andersson, det är ju ändå bara, det blir ju då en drygt tjugo miljarder och det är ju det då som Sveriges kommuner och regioner talar om behövs för att bibehålla dagens nivå. Men Socialdemokraterna vill då alltså inte höja kvaliteten. Det är ju många som går på knäna i vården och det, det behövs ju, många tycker att det behövs mycket mer resurser.

[42:55] **Magdalena Andersson** (S)

Nej men absolut, jag skulle gärna lägga ännu mer resurser på kommuner och regioner och det kommer vi säkert också göra i våra budgetalternativ. Men det som kommunpolitiker står inför nu med den budget som de här har gjort när de prioriterat skattesänkningar åt sig själva och andra höginkomsttagare. Det är ju antingen så ska det vara färre personal i förskolan, färre lärare, man ska säga upp personal i sjukvården och äldreomsorgen. Eller så får kommunpolitikerna höja skatten i det här läget när hushållen redan kämpar med den höga inflationen. Det är ju det valet som kommunpolitiker står inför. Då är ju frågan, vad är rådet till kommunpolitiker runt om i landet? Vad ska de göra? Skära ner eller höja skatten?

[43:36] **Jimmie Åkesson** (SD)

Vad svarar du på det, Emil Källström? Magdalena Andersson får det ju låta som att det här är ett problem som har uppstått de senaste veckorna sedan den här regeringen tillträdde. Och så är det ju inte att vi har personalbrist i sjukvården, men också i hela välfärden. Det beror ju på att vi haft en regering i åtta år som inte har gjort någonting åt det. Nu försöker vi göra saker åt det. Vi satsar tretton miljarder på kommuner och regioner å ena sidan. Men vi har också en del av de här viktiga systemförändringarna så att vi kan bli effektivare. Att vi får ett ökat statligt ansvar för både sjukvården och för skolan. Att vi får en bättre samordning nationellt för sjukvården så att vi kan utnyttja den kapacitet som finns i hela landet och så vidare. Så att när Magdalena Andersson kritiserar här, så ja visst, pengar löser en del, men finns det inte sjuksköterskor att anställa? Finns det inte barnmorskor att anställa? Finns det inte läkare att anställa? Då spelar det ju ingen roll hur mycket pengar som Magdalena Andersson slänger ut på, på sjukvården. För att det är ju, det är personalproblemet som är det grundläggande problemet.

[44:33] **Magdalena Andersson** (S)

Där svarade ju Jimmie Åkesson inte på frågan. Vad är ditt råd till kommunpolitiker runt om i landet? Ska de skära ner eller ska de höja skatten?

[44:41] **Jimmie Åkesson** (SD)

Vi lägger tretton miljarder till kommuner och regioner. Och det är mycket, mycket pengar. Och det är klart att, att det ska inte drabba välfärden, det ska inte drabba skolan, det ska inte drabba sjukvården, det ska inte drabba omsorgen. Utan om kommunen måste skära så är det i andra verksamheter man i så fall måste skära. Men den här regeringen med vårt stöd kommer naturligtvis att se till att kommunerna inte behöver skära.

[45:04] **Nooshi Dadgostar** (V)

Jimmie Åkesson och hans regering lägger inte pengarna som räcker. Men det ska inte drabba någon. Du förstår ju själv hur det, hur det låter. Det som de har lagt som förslag motsvarar femtontusen anställda i vård, skola och omsorg. Alla vi som går med våra barn till förskolan varje dag, som har suttit på akuten vet att det är ett mardrömsbesked. Den här regeringen måste nu svara på vilka anställda i vård, skola och omsorg är det som ska sägas upp? För det är redan så nu att förlossningsmottagningar får stänga ner över julen. Då ska man inte föda barn. Vi har alldeles

[46:19] Camilla Kvartoft

Vad säger Johan Pehrson om det? Inte någon skattesänkning, utan istället då mer pengar till kommuner och regioner.

[46:25] Johan Pehrson (L)

Nej men här har vi Nooshi Dadgostar som ska höja skatten med sextio miljarder i en lågkonjunktur där människor har svårt att betala räntor. Och så har vi Magdalena Andersson som precisionsattackerar poliser med lång tid i yrket, mot barnmorskor med lång tid i yrket, mot lärare med lång tid i yrket. Då ska ni höja skatten.

[46:46] Anders Holmberg

Ett ögonblick. Vi tar Nooshi Dadgostar. Nooshi Dadgostar. Hallå, hallå, hej, vi tar en i taget. Ja.

[46:54] Johan Pehrson (L)

Så de vill höja skatten för de som bär upp välfärden, de som har jobbat som allra, allra längst. Vi satsar de här tretton miljarderna. Vi återför elstöd också till kommuner och organisationer. Det får de här alla del av. Kommunerna har resurser. På lång sikt kan vi bara säkra välfärden genom att vi har fler som jobbar i Sverige. Det finns på den myndighet jag ansvarar för på Arbetsförmedlingen femhundra-trettio-tusen inskrivna. Det är arvet efter åtta år. Miljöpartiet, ni ville skapa kaos i valrörelsen sa ni. Ja ni skapar kaos överallt. Ni skapar kaos på elmarknaden, ni skapar kaos för hela arbetslösheten och ni har enorma vårdköer. Det är ert fel.

[47:33] Annie Lööf (C)

Vem ska sägas upp från vård, skola och omsorg?

[47:37] Camilla Kvartoft

Annie Lööf har inte varit inne på det här ämnet än.

[47:39] Annie Lööf (C)

Om det fortfarande är någon som tittar på den här partiledardebatten efter all blame game som har varit både i förra debatten och i denna debatten, så skulle jag ändå vilja återföra frågan till det som väldigt många människor oroar sig för. Det är för få vårdplatser, det är för dåliga arbetsvillkor. De har för få kollegor inom vård och omsorg. Det är förlossningsmottagningar som behöver stänga. Det är sjuksköterskor som går på knäna nu när smittan sprider sig. Och då behöver vi säkerställa att vården kommer närmare. Vi har lagt förslag de senaste åren på att införa en chefsutbildning för bättre arbetsmiljö, karriärtjänster för både undersköterskor och sjuksköterskor så att de får bättre lön, högre, bättre arbetsvillkor, fler kollegor. Vi behöver också säkerställa att avlasta sjukhusen med

[48:48] **Magdalena Andersson** (S)

Ebba Busch.

[48:50] **Ebba Busch** (KD)

Mycket utav detta som Annie Lööf säger här, det är ju, det är som ljuv musik för mig, men framför allt så vet jag att det är väldigt mycket vårdpersonal, både inom äldreomsorg, inom hemtjänst och hemsjukvård, men också inom den sjukhusbaserade vården, eh, som efterfrågar just detta. Och det är därför det, det nya styret också har sagt att nu behöver vi ta fram en kompetensförsörjningsplan som tar ett helhetsgrepp långsiktigt om hur vi ska förbättra arbetsvillkoren och få en långsiktig också påverkan på, på lönerna framåt. Men det är tuffa tider. Vi behöver prioritera och då kan man inte ha en situation där Miljöpartiet går fram med ofinansierade förslag som skulle vara en fullkomlig inflationsbrasa som i sådana fall riskerar att driva på räntorna och äta upp hushållens utrymme från andra änden. Vi kan inte ha skatthöjningar som slår mot barnmorskor och poliser som har arbetat länge som Johan Pehrson var inne på här. Men vi behöver ändra innehållet och styrningen i välfärden. Och jag samarbetar gärna med fler partier, till exempel Centerpartiet, i just innehållet i en långsiktig kompetensförsörjningsplan. För vårdens personal, de kan inte leva på bara applåder utan det behöver finnas innehåll.

[50:01] **Magdalena Andersson** (S)

Magdalena Andersson, samarbeta när det gäller att öka kompetensen hos vårdpersonalen. Jag måste ändå säga att jag förstår om liksom Johan Persson och Eva Bors är pressade. Men sanningen är ju att vi föreslår inte skatthöjning för någon enda barnmorska eller annan inkomstskatthöjning. Däremot så säger vi nej till en stor skattesänkning som ni föreslår. Och en av anledningarna till att vi säger nej till den, det är att vi vill lägga mer pengar på kommuner och regioner så att de som är ansvariga där inte ska behöva höja, höja skatten för alla invånarna i kommunen. Syftet är ju att vanliga löntagare inte ska behöva få en skatthöjning och att sjukvården ska få mer pengar så att man kan ha schysta villkor för personalen. Vi tycker det är jättebra med vidareutbildningsmöjligheter. Vi har lagt sådana förslag. Vi beklagar att ni tar bort en väldigt framgångsrik satsning på att fler ska kunna utbilda sig till undersköterska. Det är faktiskt svårt att förstå varför ni tar bort just den satsningen.

[50:59] **Anders Holmberg**

Ulf Kristersson, Magdalena Andersson menar att ni prioriterar skattesänkningar för de som har hög lön framför att skicka mer pengar till regionerna och till välfärden.

[51:10] **Ulf Kristersson** (M)

Det är en helt felaktig beskrivning, helt felaktig. Vad Socialdemokraterna nu gör det är att de mixtrar med systemet för att kunna höja skatten för att inflationen stiger. Det är precis vad de gör nu. De går in och ändrar specifikt lagen om de hade fått stöd för detta. För att vid hög inflation ska ännu fler människor betala statlig inkomstskatt. Hela idén var att vi inte skulle ha ett sådant system där man automatiskt får fler som betalar extra tjugo procent av sin lön på grund av inflationen. Det var hela idén och nu vill de ändra på detta. Vad Socialdemokraterna nu gör, det är att de höjer skatten. Deras enskilt största reform i hela sin budget höjer skatten med tretton miljarder kronor. Poliser och barnmorskor får tusen kronor mer i skatt varje månad. Det är en helt sanslös politik i ett läge där många människor är drabbade av hög inflation, stigande räntor som de sa. Det stora problemet i svenska- Ett ögonblick, jag kan väl höra vad Magdalena Andersson svarar på det.

[52:07] **Magdalena Andersson** (S)

Kommer någon barnmorska få högre skatt i januari än i december med vår politik? Svaret på den frågan är nej. När du säger att allt, när du pratar om att alla skulle få så mycket högre skatt som den här uppräkningsen, då menar du alltså att vi kommer att ha nioprocentiga löneökningar i Sverige. Är det det som du förutspår?

[52:29] **Ulf Kristersson** (M)

Absolut inte. Hela systemet är gjort för att man inte automatiskt ska höja skatten på grund av inflationen. Det var tanken som vi var överens om en gång i tiden. Men jag är inte så förvånad för Socialdemokraterna tar alltid chansen. Kan man höja skatten så höjer man skatten. För då tror man att pengarna kommer till någon annan nytta istället. Vi säger såhär: i tider av hög inflation, av stigande räntor, av tuffa tider, så behöver människorna de pengarna själva för att klara av att övervintra riktigt bistra tider.

[53:00] **Magdalena Andersson** (S)

Det tror jag svenska skatte- Jag förstår att du tycker att höginkomsttagare behöver mer pengar för att övervintra. Men jag tycker att barnfamiljerna behöver mer pengar för att övervintra. Jag tycker att vårdpersonalen behöver mer pengar för att övervintra. Det är olika prioriteringar.

[53:18] **Camilla Kvartoft**

Där är ni inte överens helt uppenbarligen. Centerpartiet, Annie Lööf, vad tycker, vad tycker du om detta? Vill, vill du sänka då skatten för de eh, högvärlönlade? Eller höja skiktgränsen helt enkelt?

[53:29] **Annie Lööf** (C)

Nej men jag förstår faktiskt inte riktigt diskussionen här. Det är ju automatiska uppräkningsar som gäller såväl på bidrag som på olika tak i skatten.

[53:35] **Camilla Kvartoft**

Så du håller med Ulf Kristersson där då?

[53:37] **Annie Lööf** (C)

Jag håller med om den lagstiftning som Sverige har och som vi är många som har stöttat igenom åren. Men tillbaka till det som är viktigt på riktigt. Ska vi få resurser till välfärden så krävs det att fler människor jobbar. Och ska fler människor jobba behöver vi ha bra villkor för den svenska ekonomin och för småföretagen. Och tittar man nu på regeringens budget så ser man där svart på vitt att sysselsättningen kommer minska, antalet arbetade timmar kommer minska och arbetslösheten kommer öka. Till det så höjer nu den här regeringen skatten på företag, arbetsgivaravgifter till exempel. Det blir tretusen spänn dyrare att anställa en ung till våren varje månad. Det här kommer leda till högre arbetslöshet och mindre pengar till välfärden. Och den här cirkeln måste man förstå. För ska kommuner och regioner få pengar att investera i skola, vård och omsorg, då behöver man ha en offensiv borgerlig liberal ekonomisk- Förstår du inte den cirkeln, Johan Pehrson?

[54:29] **Johan Pehrson** (L)

Jo, men här blixtrar det ju till med en del liberala insikter från Annie Lööf att det är företagsamhet som bygger välstånd som sedan kan skapa välfärd. Men jag har ett förslag ytterligare på vad vi ska, vi ska finansiera det här glappet som nu finns och att stärka välfärden. Det är ju att vi ordentligt attackerar välfärdsfusket och de, eh, den kriminalitet som håller på att äta sig in i samhällskroppen. För samhällsbyggarna i det här landet, de vill ju verkligen betala skatter om de går till rätt saker, oavsett om det är A-kassa eller för lönegaranti eller för sjukförsäkring. Men de vill ju inte betala för det enorma fusk som finns. Och därför gör vi en ny storsatsning på detta. Det kan ju dra in både tio och tjugo miljarder på sikt för att se till att pengarna och välfärden verkligen går till de som behöver och inte till de som inte behöver.

[55:14] **Camilla Kvartoft**

Hörni vi har några minuter kvar. Eh, vi talar om välfärden, vi har talat mycket om sjukvården. Äldreomsorgen är ju en annan viktig fråga där Coronakommissionen som utvärderade äldreomsorgen efter pandemin slog fast att det finns ett behov av högre bemanning, av ökad kompetens, rimliga arbetsförhållanden, eh, bland, för de som jobbar inom äldreomsorgen. Eh, men det finns inga stora satsningar på äldreomsorgen i regeringens budget. Varför inte? Jimmie Åkesson.

[55:43] **Jimmie Åkesson** (SD)

Det är också en fråga om å ena sidan resurser, men det är också framför allt en fråga om på systemnivå. Alltså vi ser över dels det där med personalens villkor, eh, men också frågan om, om riktlinjer för bemanning och annat. Så att det där finns ju. Men, men all, alla satsningar handlar inte om att satsa pengar. Därför att återigen, du kan inte anställa vem som helst bara för att det är äldreomsorgen. Alldeles för länge så har man använt äldreomsorgen som något slags instegsjobb eller som något slags integrationsprojekt. Det funkade inte, utan det måste ju vara kompetent personal som också finns i äldreomsorgen. Då är det viktigt att man satsar på det snarare än att, än att man bara skickar en massa pengar och hoppas att problemen ska lösa sig.

[56:23] **Per Bolund** (MP)

Per Bolund, vad svarar du på det? Ja men återigen så ser vi ju den här frontalkrocken mellan hur det lät i valrörelsen med de här fyra partierna och vad man nu gör. Jag minns en debatt där Ebba Busch anklagade mig och den förre socialdemokratiska statsministern innan Magdalena Andersson för att med berätt mod ha dödat människor i äldreomsorgen. Och det där är ju ganska talande. När man sen får makten själv, då gör man ingenting för att lyfta äldreomsorgen. Och det är ju precis det det handlar om. Det handlar om prioriteringar. Johan Persson är åtminstone ärlig och säger att det finns ett glapp. Men istället för att nu föra en debatt och diskutera vad ska ni göra åt det glappet? Så baserar man det här på drömmar om att man kanske ska få in pengar ifrån när man skärper reglerna mot välfärdsfusket. Det handlar om prioriteringar. Och vi vill istället för att sänka då bensenpriset med fjorton öre för sju miljarder, den största satsningen regeringen gör. Lägg de pengarna på att förstärka välfärden istället. Istället för att sänka priset för de allra nästa inkomster. Lägg pengarna på att förstärka välfärden. Annars blir det ju som Magdalena Andersson säger, nedskärningar eller skattehöjningar i kommunerna. Då är ju svar fortfarande utestående. Vad är er tycke? Vad ska göras?

[57:26] **Ebba Busch** (KD)

Det är tredje advent. Väldigt många svenskar tittar kanske inte ens på den här debatten. Man funderar på hur man ska få ihop livet. Man vill kunna fira jul med sin, med sin familj. Låt oss inte citera varandra så ovärdigt i tider utav ökad populism och polarisering. Jag har aldrig. Ja, men då kan vi gå tillbaka och titta ordagrant på vad jag sa. Jag har aldrig anklagat någon för att vilja illa eller för att ha förorsakat människors död. Nu är det inte läge på avbryta Per. Men däremot så var man medveten om vad man gjorde och vi var också med och stöttade många av de besluten och det fick förödande konsekvenser. Och om man nu fortsätter på samma linje som vi har gjort under åtta år vid välfärden, ja då kommer vi fortsätta se ökade vårdköer. Vi kommer att fortsätta se ökade sjukskrivningstal bland personalen, både i sjukvård och äldreomsorg. Därför måste vi prata om innehåll. Det gör den här regeringen, vi prioriterar mer satsningar, men också då kompetensförsörjningsplanen som jag nämnde tidigare. Den här gemenskapssatsningen, en riktig offensiv för att förebygga suicid och vända den negativa allvarliga utvecklingen vi har på skolungdomar.

[58:34] **Anders Holmberg**

Ett mycket kort svar från Nooshi Dadgostar på detta.

[58:37] **Nooshi Dadgostar** (V)

Jag hoppas att alla lyssnade väldigt noga när Åkesson och Busch pratade nu. Det handlar inte om pengar, det blir inga löneökningar för undersköterskor och vårdbiträden. Det blir inte fler anställda. Det handlar inte om det. Nej men det var väldigt tydligt. Det blir inga mer pengar. Det sa Åkesson, det handlar inte om pengar. Utan pengarna ska alltid prioriteras i sann moderat anda till höginkomsttagare. För de har väldigt stor nytta av pengarna enligt det här, den här regeringen. Det tycker jag att, att många ska ta med sig efter den här debatten.

[59:08] **Anders Holmberg**

Och med de orden så ska vi ta en liten paus. Klockan är strax nio. Då kommer det att bli Aktuellt, åtminstone om man tittar på tv, eller hur?

[59:18] **Camilla Kvartoft**

Ja, för tittar man på SVT Play, då blir det inte Aktuellt, utan då blir det istället analys av den debatten som ni har hört nu den första timmen. Och, men som sagt, här i tvåan, då blir det nyheter.

[59:29] **Anders Holmberg**

Just det, vi är tillbaka om en kvart. Då handlar det om hur Sverige ska nå sina klimatmål och det handlar också om de skenande priserna och hur svenskarna ska klara av vintern.

[59:39] **Camilla Kvartoft**

Vi ses snart.